

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/48/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206596
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8513206596.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovesno, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovaným: 1/ G. 2/ N., 3/ P., zastúpená opatrovníkom Obcou Kamienka, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Ul. Sov. Hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie 4 353,60 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 5C/5/2014-2017 zo dňa 06.10.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi a žalovaným nepriznáva.

Žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 203,26 eura na účet JUDr. Igora Šafranka, advokáta, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku..

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol. Žalovaným v 1. až 3. rade náhradu trov konania nepriznal. Žalobcovi uložil povinnosť uhradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 100 %. Vyslovil, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 261 ods. 3 písm. d), § 497 ods. 1, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1, § 565, § 39 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 písm. b), § 7 ods. 1, § 62 ods. 8 zákona č. 486/2001 Z.z., § 79 ods. 1, § 120 ods. 1, § 153 ods. 1, § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

V odôvodnení uviedol cit.: „Navrhovateľ návrhom doručeným dňa 22.11.2013 žiadal, aby súd zaviazal odporcov v 1. a 2. spoločne a nerozdielne a odporcu v 3. rade uhradiť mu istinu 4 353,60 eur s 8,5 % úrokom z omeškania od 5.8.2013 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 262,92 eur zo splátok za obdobie od 21.12.2010 do 4.8.2010 a trovy konania.

Z vykonaného dokazovania je nesporné, že odporcovia v 1. a v 2. rade uzatvorili s právnym predchodcom navrhovateľa (Slovenskou sporiteľňou a.s.), t. j. pôvodným veriteľom dňa 15.11.2005 zmluvu o splátkovom úvere, ktorej súčasťou sú VOP. Na základe tejto zmluvy pôvodný veriteľ poskytol odporcom v 1. a v 2. rade spotrebiteľský bezúčelový úver vo výške 4 979 eur, ktorý mali splácať v

mesačných splátkach po 72,56 eur vždy ku 20. dňu, splatnosť prvej splátky bola dňa 20.12.2005 a konečná splatnosť úveru bola dňa 20.11.2014. Výška úrokovej sadzby bola 11,60 % ročne v deň podpisu zmluvy. Podľa čl. 4 bod 2. zmluvy veriteľ bol oprávnený meniť dohodnutú výšku úrokovej sadzby, zmena bola účinná rozhodnutím veriteľa a zverejnením. Poplatok za správu úveru bol 1,66 eur mesačne a poplatok za poskytnutie úveru splatný v deň podpisu zmluvy bol 99,58 eur. Podľa čl. 4 bod 5. zmluvy RPMN bola 5,87 %. Zmluva a jej zmeny sa riadili VOP, účinnými od dňa 1.8.2002. Dňa 5.11.2005 bola uzavretá aj dohoda o ručení medzi pôvodným veriteľom a odporcom v 3. rade.

Z platobnej histórie vyplýva, že úver vo výške 4 979 eur bol schválený a poskytnutý odporcovi v 1. rade dňa 15.11.2005, kedy mu bol z tejto sumy stiahnutý aj poplatok za poskytnutie úveru vo výške 99,58 eur, teda v skutočnosti o túto sumu mu bol vyplatený nižší úver. Odporcovia v 1. a v 2. rade uhradili splátky úveru tak, ako sú uvedené vyššie spolu vo výške 636,32 eur, z ktorej sumy pôvodný veriteľ započítal na istinu 517,52 eur, na poplatky 99,58 eur a na úrok z omeškania 19,22 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávky, uzavretou medzi pôvodným veriteľom a navrhovateľom dňa 4.11.2009, navrhovateľ nadobudol od Slovenskej sporiteľne, a.s., pohľadávku, týkajúcu sa predmetnej úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX, vo výške 8 504,14 eur z toho istina 7 616,33 eur, úroky 887,81 eur, čo vyplýva z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde je tiež uvedená výška omeškanej splátky 2 873,59 eur.

Pôvodný veriteľ oznámil odporcom v 1. - 3. rade listom zo dňa 20.11.2009 postúpenie pohľadávky na navrhovateľa podľa § 526 OZ v celkovej výške 8 504,14 eur, oznámenie prevzala odporkyňa v 2. rade dňa 30.12.2009 a odporcovia v 1.-3 rade zásielku v odbernej lehote neprevzali, táto sa vrátila pôvodnému veriteľovi späť.

Navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu listom zo dňa 16.7.2013 označeným ako pokus o zmier oznámil odporcom, že dňom 16.7.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru a jeho aktuálna výška je 8 504,14 eur a zároveň ich vyzval na zaplatenie tejto sumy do 15 dní od doručenia oznámenia.

Je potrebné zdôrazniť, že záväzkový vzťah, ktorý je predmetom konania je bankový úver, ktorý na rozdiel od úverov, napr. od nebankových spoločností je regulovaný aj špeciálnou právnou úpravou zákona o bankách. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách podlieha bankovému povoleniu a nad činnosťou bánk zároveň vykonáva dohľad Národná banka Slovenska.

Bez bankového povolenia nemôže nikto prijímať vklady, vydávať bankové platobné karty, poskytovať z vkladov úroky alebo iné odplaty, ktoré sú daňovým výdavkom podľa osobitného predpisu, poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti, z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy, vykonávať platobný styk a zúčtovanie pre iného v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti (§3 zákona o bankách).

Postúpenie pohľadávky je síce bežným právnym úkonom. Na postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti je potrebné aplikovať ustanovenie § 524 a nasl. OZ, avšak pri bankových úveroch je potrebné rešpektovať ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách v súvislosti s identifikáciou predmetu Zmluvy o postúpení pohľadávky.

Navrhovateľ aj napriek poskytnutiu lehoty súdom na predloženie ním navrhovaných dôkazov, nepredložil súdu písomnú výzvu banky adresovanú odporcom na splnenie dlhu, ktorá musí predchádzať postúpeniu aspoň 90 dní a nepredložil dôkaz o tom, aby banka aj skutočne takúto výzvu doručila odporcom, pričom táto výzva je základným predpokladom pre postúpenie bankovej pohľadávky. Túto výzvu totiž nenapĺňa oznam Slovenskej sporiteľne adresovaný odporcom o postúpení pohľadávky a v žiadnom prípade túto výzvu nenapĺňa ani výzva navrhovateľa ako postupníka odporcom na zaplatenie postúpenej pohľadávky do stanoveného termínu a ani oznámenie odporcom, že navrhovateľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru vo výške 8 504,14 eur. Ako je uvedené vyššie, podľa § 92 ods. 8 zák. o bankách môže postupca postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníkovi, pričom táto výzva sa musí dostať aj dispozičnej sfére dlžníka, keďže ide o faktický úkon, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky.

Navrhovateľ ani na výzvu súdu nepredložil žiaden dôkaz o tom, aby banka úver zosplatnila riadnou a doručenou výzvou odporcovi v zmysle cit. ust. § 565 OZ a banka (pôvodný veriteľ) súdu oznámila, že celý úver pred postúpením nezosplatnila.

Navrhovateľ tiež nepredložil dôkaz o tom, aby mu NBS udelila licenciu - bankové povolenie na poskytovanie bankových úverov a na ich správu, ktorá je súčasťou bankovej činnosti poskytovania úverov, a na ktorú podľa § 7 ods. 1 zákona o bankách je potrebné bankové povolenie. Z činnosti súdu je známe, že navrhovateľ nemal a ani nemá udelené bankové povolenie na poskytovanie bankových úverov.

Pôvodný veriteľ vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že do dňa postúpenia pohľadávky nevyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru vzniknutého zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, aby mu banka postúpila splatnú pohľadávku v žalovanej výške, resp. vo výške uvedenej v zozname pohľadávok. Navrhovateľ nepredložil súdu dôkaz o tom, v akej výške boli odporcovia v omeškaní s dlžnými splátkami pred postúpením pohľadávky a v akej výške boli v omeškaní s platením splátok 90 dní pred postúpením pohľadávky. Podľa prílohy č. 1 zmluve o postúpení pohľadávky (čl.19 spisu) výška omeškanej splátky bola 2 873,59 eur, ale z tejto prílohy nie je zrejmé, či išlo o omeškanú splátku viac ako 90 dní alebo nie. Odporca teda bol v omeškaní s dlžnými splátkami, ale postúpenie sa týka celého dlhu, keďže k postúpeniu pohľadávky došlo dňa 4.11.2009 a celkom postúpená pohľadávka podľa uvedenej prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok bola vo výške 8 504,14 eur. Podľa názoru súdu, špecifické pôsobenie bánk, na ktoré dohliada centrálna banka, opodstatňuje záver, že s bankovým úverom, ktorý nie je splatný, nemôže nakladať nebankový subjekt. Nesplatný úver od banky je produktom banky, na ktorý dopadá dohľad centrálnej banky s prísne stanovenými pravidlami pre bankový sektor. Nebankový subjekt nie je oprávnený používať akékoľvek bankové oprávnenia a ani používať bankové úvery. Termín používať zahŕňa aj zosplatnenie úveru ako určité zavŕšenie vzťahu vyplývajúceho zo zmluvných podmienok banky.

Navrhovateľ v konaní nepreukázal, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa - banky - ako postupcu na navrhovateľa ako postupníka a k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávky po splnení podmienok stanovených v ust. § 92 ods. 8 ZoB a v § 565 OZ. Súd je teda toho názoru, že v zmysle § 92 ods. 8 ZoB spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky môže byť len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatnými.

Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje právo banky postúpiť jej pohľadávku z celého úverového vzťahu. Pre takýto postup banky je však nevyhnutné pristúpiť v súlade so zákonom a VOP k vyhláseniu predčasnej mimoriadne splatnosti celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je však výlučným oprávnením banky, pričom toto oprávnenie môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky. V žiadnom prípade toto oprávnenie vyhlásiť predčasnú mimoriadnu splatnosť celého úveru nemá a nemôže realizovať postupník, teda v prejednávacom prípade navrhovateľ.

Ak mala byť predmetom postúpenej pohľadávky suma 8 504,14 eur, potom je zrejmé, že pôvodný veriteľ SLSP, a.s., ako banka postúpil zmluvou zo dňa 4.11.2009 nebankovej inštitúcii aj splátky nezročné, pričom k ich predčasnej splatnosti nedošlo, čo uviedla aj SLSP a.s. Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 4.11.2009 bola teda neexistujúca pohľadávka, preto je táto cesia zo dňa 4.11.2011 neplatná.

Na základe uvedeného súd má za to, že uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávky medzi navrhovateľom a pôvodným veriteľom - bankou - je absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ. Súd zdôrazňuje, že na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd musí prihliadať z úradnej povinnosti a v dôsledku bez platného postúpenia splatného záväzku navrhovateľ nie je aktívne legitimovaný uplatňovať v konaní bankovú pohľadávku, preto súd konštatuje, že navrhovateľ nemá na podanie návrhu aktívnu legitimáciu. Navrhovateľ sa tak nestal v dôsledku neplatného postúpenia práv zo zmluvy o úvere nositeľom oprávnenia podať ako aktívne legitimovaný účastník voči odporcovi predmetný návrh na súd

Námietku nedostatku aktívnej legitimácie navrhovateľa uplatnenú právnym zástupcom vedľajšieho účastníka vzhľadom na uvedené skutočnosti súd považoval za dôvodnú. Po zhodnotení vykonaného dokazovania a s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť a z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie navrhovateľa, návrh zamietol.“

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 a 7 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že výkladom ustanovení VOP možno dospieť k záveru, že postupca a následne postúpením pohľadávky žalobca boli oprávnení, nie však povinní predčasne ukončiť záväzkovo - právny vzťah. Na žalobcu prešli zmluvou o postúpení pohľadávok aj všetky práva súvisiace s danou pohľadávkou. Postúpením pohľadávky sa stal sám žalobca veriteľom pohľadávky, pričom základným právom veriteľa je v zmysle § 488 OZ právo na plnenie od dlžníka záväzkového vzťahu. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje právo veriteľa požadovať splatenie pohľadávky. Ani z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť len splatná pohľadávka. Pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, môže banka postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu celej výške peňažného záväzku, nie len časť, s ktorou je dlžník v omeškaní. Z gramatického výkladu nielen prvej ale aj druhej vety predmetného ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy, pojem peňažný záväzok ako celok a pojem časť peňažného záväzku. Správnosť záveru o tom, že banka môže postúpiť aj nezosplatenú pohľadávku, možno tiež potvrdiť posúdením druhej vety citovaného ustanovenia. Tento záver vyplýva aj z dôvodovej správy k § 92 ods. 8 zákona o bankách. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok. Oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky spolu s podacím hárkom preukazuje odoslanie tejto písomnosti žalovanému, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Na podporu svojich argumentov poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 29.05.2015, sp. zn. 8Co/163/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24.04.2014, sp. zn. 19C/34/2012, rozhodnutie Okresného súdu Prievidza zo dňa 12.10.2015, sp. zn. 8C/67/2013, rozsudok NS SR zo dňa 11.06.2003, sp. zn. 4 Obo 210/01, uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 27.06.2014, sp. zn. 9Co/133/2013.

V odvolaní zároveň namietal neúčelnosť trov vedľajšieho účastníka. Uviedol, že nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností. Podania vedľajšieho účastníka sú abstraktné, všeobecné, bez znalosti prejednávanej veci s automaticky uplatňovanou nedôvodnou námietkou premlčania. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR zo dňa 24.03.2015 sp. zn. 7 MCdo 15/2014 a uznesenie zo dňa 19.03.2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013. Združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť samé z podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Úmyslom zákonodarcu pri umožnení vstupu právnickej osoby ako vedľajšieho účastníka do konania, bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné. Nepriznaním náhrady trov konania nedochádza k porušeniu základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR.

Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu na začatie konania vyhovie v plnom rozsahu, resp. aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil trovy odvolacieho konania.

Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрили.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.), vzhľadom

na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Aktívnou vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - navrhovateľovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane navrhovateľa), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane odporcu) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co 119/2013, 19Co 194/2015, 4Co 145/2014, Okresného súdu Trenčín vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 11C 233/2014, Okresného súdu Banská Bystrica vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 12C 152/2014, Okresný súd Galanta vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 15C 33/2014, Okresný súd Svidník vo veci 5C 430/2013).

Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa je zrejmé, že postupca (Slovenská sporiteľňa, a.s., t.j. banka) neukončil záväzkovo-právny vzťah medzi postupcom na jednej strane a žalovanými na strane druhej, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, žalobca nepredložil súdu doklady, ktoré by danú skutočnosť (ukončenie zmluvy) preukázali.

Odvolačný súd v tomto smere dáva do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Bratislave vo veci 6Co 203/2015, ktoré sa týka postupovania pohľadávok právneho predchodcu žalobu (postupcu v predmetnom konaní), na odklon od ktorého nevidí dôvod a v plnom rozsahu sa s jeho závermi stotožňuje cit.:

„Predmetný splátkový úver vo výške 29.000,- Sk (962,62 eur) poskytla žalovanej Slovenská sporiteľňa, a. s. na základe zmluvy z 28. 8. 2006. V zmysle tejto zmluvy mala konečná splatnosť úveru nastať dňa 20. 8. 2011. Pohľadávku z tohto úveru Slovenská sporiteľňa, a. s. postúpila Advokátskej kancelárii Havel & Holásek, spol. s r. o. (právny zástupca žalobcu) zmluvou o postúpení pohľadávok z 21. 10. 2010. Z Čl. 7.6 bod 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s., v prípade porušenia zmluvnej povinnosti zo strany dlžníka bola Slovenská sporiteľňa, a. s., oprávnená okrem iného vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť. Slovenská sporiteľňa, a. s., nevyužila ani jednu z týchto možností a pohľadávku teda postúpila spomenutej spoločnosti bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. bez toho, aby zmluvný vzťah zanikol výpoveďou zmluvy o úvere alebo odstúpením od nej. Táto skutočnosť je zrejme z toho, že až žalobca (po tom, ako mu pohľadávku postúpila spoločnosť Havel & Holásek, spol. s r. o.) vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a to listom zo 4. 7. 2011 (č. 1. 13). Pokiaľ nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou zmluvy o úvere, resp. odstúpením od nej, nie je možné urobiť záver o tom, že by úver s úrokmi z neho vo výške 18,60 % ročne bol splatný. Splatnými sa do tej doby mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bola žalovaná v omeškaní.

Z ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. (zákon o bankách) vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda Slovenská sporiteľňa, a. s., postúpila zmluvou z 21. 10. 2010 predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu Advokátskej kancelárii Havel & Holásek, spol. s r. o., postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa, a. s., nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 21. 10. 2010 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má, je neplatnou aj zmluva z 1. 12. 2010, ktorou Advokátska kancelária Havel & Holásek, spol. s r. o., postúpila predmetnú pohľadávku žalobcovi. Žalobcovi preto v spore chýba aktívna vecná legitímácia. Odvolací súd poukazuje tiež na to, že žalobca nie je subjektom oprávneným poskytovať úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej rézii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podradiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na to žalobca zrejme nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť predmetného úveru.“

Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie pohľadávky banky (splatnosť celej postupovanej pohľadávky, výzva banky na splnenie dlhu, omeškanie žalovaných dlhšie ako 90 dní) nebolo zo strany žalobcu preukázané.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcom nebolo preukázané naplnenie predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 zákona o bankách, postúpenie pohľadávky, ktorej zaplatenia sa žalobca v predmetnom konaní domáha nie je možné považovať za platné, preto odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobcom uplatnené v tomto konaní. Keďže žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu, žalobu bolo potrebné zamietnuť.

Vo vzťahu k výroku rozsudku o priznaní náhrady trov vedľajšiemu účastníkovi odvolací súd uvádza:

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p. (účinného do 31.12.2014) do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 17.12.2013 oznámil vstup do konania na strane žalovaných vedľajší účastník - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS.

V podaní zo dňa 05.08.2015 vedľajší účastník prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázal na spotrebiteľský charakter sporu, s poukazom na ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách namietal absenciu aktívnej legitímácie žalobcu, uviedol, že zmluva neobsahuje všetky obligatórne náležitosti v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z., čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Súčasne si uplatnil trovy právneho zastúpenia.

Účastník konania, ktorý v spore uspel (§ 142 ods. 1 O.s.p.) alebo zastavenie konania nezavinil (§146 ods. 2 O.s.p.), má v zásade nárok na náhradu trov tohto konania.

V danom prípade súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. V celom rozsahu neúspešnému žalobcovi tak v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. vznikla povinnosť nahradiť trovy konania úspešnej protistrane ako aj vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu v konaní na jej podporu.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza, že procesná aktivita vedľajšieho účastníka evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7 MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania....., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu.).

Argument o navyšovaní trov zjavne neobstojí. Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je náhrada trov konania protistrane, ale aj vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupuje na jej podporu. Niet dôvodu na výnimku u profesionálnych právnických osôb zaoberajúcich sa vymáhaním pohľadávok.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusi ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľudí.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Nemožno súhlasiť s názorom, že občianske združenie, ktoré bolo založené na ochranu práv spotrebiteľa, musí vo svojej podstate samo o sebe zabezpečovať aj právne služby a ochranu práv spotrebiteľa po právnej stránke. Zabezpečenie právneho zástupcu z radov advokátov je plne v súlade s plnením účelu a poslania tohto občianskeho združenia, pretože najmä v súčasnosti, pri komplikovanej právnej úprave a často meniacej sa legislatíve, pri potrebe naštudovania a zvládnutia noriem Európskej únie je nepochybné, že zastupovanie kvalifikovaným právnym zástupcom z radov advokátov je nutné a žiaduce, pričom nijakým spôsobom sa takto nespochybňuje podstata a poslanie občianskeho združenia. Práve naopak, ide o prejav zodpovedného a kvalifikovaného prístupu pri ochrane práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti je potrebné poukázať tiež na to, že samotný žalobca je v konaní zastúpený advokátskou organizáciou.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Nieť dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní. Súdna moc v podstate ani nemá možnosť ako podporiť združenia na účely čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako tým, že sa združeniam prizná náhrada ich nákladov.

Vedľajší účastník poskytol žalovaným kvalifikovanú ochranu a súd prvého stupňa rozhodol v prospech žalovaných, žalobu zamietol s poukazom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu neplatného postúpenia žalovanej pohľadávky. Argumentácia, že vedľajší účastník podáva vyjadrenia bez znalosti prejednáwanej veci s automaticky uplatňovanou nedôvodnou námietkou premlčania neobstojí, pretože vedľajší účastník sa k veci vyjadril až po tom, ako mu bola doručená žaloba spolu s prílohami. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka k žalobe zo dňa 05.08.2015 nie je možné považovať za formulárové. Ide o individualizované podanie, v ktorom sú výslovne vo vzťahu k predmetnému konaniu špecifikované skutočnosti (napr. výška RPMN, dátum uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky), na základe ktorých vedľajší účastník vyhodnotil žalobu ako nedôvodnú. Pokiaľ činnosť vedľajšieho účastníka viedla k sledovanému cieľu, nie je možné hodnotiť ju ako neúčelnú, a to aj za takého stavu, že súd je z úradnej moci povinný prihliadať na premlčanie nároku dodávateľa, resp. na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p..

Žalobca v odvolacom konaní úspešný nebol a úspešní žalovaní si trovy odvolacieho konania neuplatnili, žiadne trovy odvolacieho konania im zo spisu nevyplývajú, preto odvolací súd rozhodol tak, že náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi a žalovaným nepriznal.

Vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu v konaní na podporu žalovaných, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní, priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 203,26 eur, pozostávajúcich z odmeny právneho zástupcu vedľajšieho účastníka za vyjadrenie k odvolaniu proti rozsudku (§ 13a ods. 2 písm. g) vyhl. č. 655/2004 Z. z.) v sume 160,99 eur, z režijného paušálu za rok 2015 (§ 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.) vo výške 8,39 eur, zvýšené o 20 % DPH - 33,88 eur (§18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.